

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

ترامپ در دوره «اردک لنگ»

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: گلتاب دارابی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	چکیده
۳	مقدمه
۳	«اردک لنگ» در فرهنگ سیاسی ایالات متحده
۳	اقدامات مرسوم رؤسای جمهور در دوره «اردک لنگ»
۴	اقدامات احتمالی ترامپ در دوره «اردک لنگ» و موانع آن
۶	جمع‌بندی

- ✓ «اردک لنگ» سیاستمداری است که پس از انتخاب جانشینش، باقیمانده دوره خود را سپری می کند. دوره «اردک لنگ» فاصله زمانی بین برگزاری انتخابات تا مراسم تحلیف رئیس جمهور جدید است.
- ✓ برخی کارشناسان هم معتقدند چون رئیس جمهور در دوره انتقالی است و مدت کمی از دوران او باقی است، نمی تواند اقدامات جدی انجام دهد
- ✓ ترامپ با توجه به شخصیت و نیز رویکردش به انتخابات، بدون ترس از عواقب سیاسی، احتمالاً آزادتر از هر دوره دیگری عمل خواهد کرد. در این باره چند احتمال مطرح است:
 - سهل انگاری در مقابله با شیوع ویروس کرونا
 - اخراج گسترده مقامات ارشد
 - دستبرد به اطلاعات محرمانه
 - انتقام از دولت پنهان
 - حمله سایبری، مداخله پنهانی
 - آسیب رساندن به تجارت با چین و اروپا
 - احتمال تعطیلی دولت فدرال
 - تلاش برای ممانعت از انزوای سیاسی بعد از پایان دوره ریاست جمهوری
 - بحران خود بخشودگی
 - عفو دوستان، متحدان و اعضای خانواده
- ✓ نزدیک شدن دیدگاه نخبگان دموکرات و جمهوری خواه در خصوص تاثیر مخرب عملکرد ترامپ بر منافع ملی آمریکا و تلاش آنها برای مهار این پدیده از مهم ترین موانع ترامپ به شمار می آید.

کمتر از ۷۰ روز دیگر چهل و ششمین رئیس جمهور ایالات متحده که اعلام نهایی نام او همچنان با تنش و اختلافات شدید همراه است، سوگند یاد می‌کند. اگر «دونالد ترامپ» نتواند ادعای تقلب در انتخابات را اثبات و نتیجه را به نفع خود تغییر دهد، «جو بایدن» جانشین وی در کاخ سفید خواهد بود. تا آن زمان، ترامپ کنترل قوه مجریه را بر عهده دارد؛ منصوبین او همچنان مسئول ادارات و آژانس‌های فدرال هستند. دستورات وی به کارمندان دولت و ارتش حائز ارزش قانونی است و دیپلمات‌های آمریکایی در سراسر جهان سیاست خارجی دولت وی را اجرایی می‌کنند. برخی کارشناسان و رسانه‌های آمریکایی معتقدند در این دوره که «اردک لنگ» (LAME DUCK) نامیده می‌شود، رئیس جمهور آمریکا خطرناک‌تر از هر زمان دیگری خواهد بود. به گمان آنها او می‌تواند تا قبل از برگزاری مراسم تحلیف رئیس جمهور، صدمات زیادی به آمریکا وارد کند.^۱ برخی دیگر از کارشناسان هم معتقدند چون رئیس جمهور در دوره انتقالی است و مدت کمی از دوران او باقی است، نمی‌تواند اقدامات جدی انجام دهد، در این تحقیق به دنبال آن هستیم پاسخ دهیم که دوره «اردک لنگ» در فرهنگ سیاسی ایالات متحده به چه معناست؟ روسای جمهور به طور معمول در این دوره چه کارهایی انجام می‌دهند؟ چه احتمالاتی درباره اقدامات ترامپ مطرح است؟ و آیا «اردک لنگ» ترامپ کنترل شدنی است؟ نوشتار پیش رو به بررسی این موضوع اختصاص دارد.

■ «اردک لنگ» در فرهنگ سیاسی ایالات متحده

استفاده از اصطلاح «اردک لنگ» که در ظاهر به پرنده‌ای معلول اشاره دارد، از بازار سهام قرن ۱۸ لندن سرچشمه گرفته است. این اصطلاح برای توصیف سرمایه‌گذارانی استفاده می‌شد که توان انجام تعهدات مالی خود را از دست می‌دادند یا به اصطلاح ورشکسته می‌شدند. در واقع تاجر ورشکسته به اردکی تشبیه می‌شد که مورد اصابت گلوله قرار گرفته است. استفاده از اصطلاح «اردک لنگ» در قرن نوزدهم در ایالات متحده نیز شایع شد و از حوزه مالی به حوزه سیاسی سرایت کرد؛ ابتدا در خصوص اعضای کنگره و بعد برای اشاره به رؤسای جمهور به کار گرفته شد. «اردک لنگ» سیاستمداری است که پس از انتخاب جانشینش، باقیمانده دوره خود را سپری می‌کند. مجلس سنا جلسه «اردک لنگ» را که بعد از انتخابات عمومی نوامبر و قبل از قدرت گرفتن کنگره جدید در ژانویه برگزار می‌شود، این‌گونه تعریف می‌کند: برخی از قانون‌گذارانی که در این جلسه حضور دارند، در کنگره بعدی حضور نخواهند داشت.^۲

برای روسای جمهور دوره «اردک لنگ» فاصله زمانی بین برگزاری انتخابات تا مراسم تحلیف رئیس جمهور جدید است. این دوره تا اواسط دهه ۱۹۳۰ چهار ماه به طول می‌انجامد تا به روسای جمهور جدید فرصت داده شود از محل زندگی خود به واشنگتن عزیمت کنند؛ زیرا در آن زمان، درشکه وسیله اصلی حمل و نقل بود. با تصویب متمم بیستم قانون اساسی در سال ۱۹۳۳ دوره «اردک لنگ» به دو ماه و نیم کاهش یافت.

■ اقدامات مرسوم رؤسای جمهور در دوره «اردک لنگ»

در حالی که اصطلاح «اردک لنگ» بیانگر این است که رؤسای جمهور دچار محدودیت هستند، در عمل تا زمانی که رسماً دفتر خود را ترک نکنند، تغییری در اختیارات و موقعیت‌شان رخ نمی‌دهد و همچنان فرمانده کل قوا و رئیس قوه مجریه ایالات متحده هستند. با این حال از آنجا که آنان در دوره «اردک لنگ» نگران موقعیت خود نیستند، اغلب جسارت انجام کارهایی را دارند که در غیر این صورت نداشتند.

1. <https://www.bnnbloomberg.ca/lame-duck-trump-has-potential-to-upset-markets-with-final-acts-۱/۱۵۲۱۰۷۶----->
<https://home.nzcity.co.nz/news/article.aspx?id=۳۲۱۹۴۱-----https://www.thenation.com/article/politics/trump-election-biden/>
2. <https://www.usatoday.com/story/news/politics/۱۱/۱۱/۲۰۲۰/donald-trump-lame-duck-president-political-term//۶۲۵۷۷۵۲۰۲>

به طور معمول رؤسای جمهور از این دوره برای انواع انتصابات، صدور دستورات اجرایی و عفو و بخشش مجرمان استفاده کرده‌اند. ارائه بخشش از معدود مواردی است که رؤسای جمهور ایالات متحده در آن واجد اختیار کامل هستند. باراک اوباما در روزهای آخر کار خود حکم چلسی منینگ (متهم به افشای هزاران سند طبقه‌بندی شده) و بیش از ۲۰۰ نفر دیگر را تخفیف داد. بوش کارمندان درگیر در ماجرای ایران کنترا را بخشید و بیل کلینتون بیش از ۱۴۰ نفر را عفو کرد.^۱

■ اقدامات احتمالی ترامپ در دوره «اردک لنگ» و موانع آن

در دهه‌های اخیر، دوره «اردک لنگ»، بدون تنش و مشکل سپری شده است. آخرین بار، نه (۹) دهه قبل تنش‌هایی بین رئیس جمهور مستقر و جانشین او رخ داد. «هربرت هوور» که از سال ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ قدرت را در دست داشت، از راهیابی مجدد به کاخ سفید باز ماند و روزولت رئیس جمهور منتخب را تحت فشار شدید قرار داد تا از شعارهای اقتصادی خود دست بکشد. عموماً در دوره «اردک لنگ» دولت‌های در حال عزیمت، سیاست‌های خود را به پایان می‌رسانند، مقامات عالی‌رتبه، خود را برای زندگی در خارج از واشنگتن آماده می‌کنند و رؤسای جمهور جدید در تلاشند کابینه و مسئولیت‌های کاخ سفید را بازآرایی کنند. امسال اما رویکرد ترامپ به انتخابات می‌تواند منجر به هرج و مرج در انتقال قدرت به دولت جدید شود. اکنون ترامپ، بدون ترس از عواقب سیاسی، آزادتر از هر دوره دیگری عمل می‌کند. چند احتمال درباره اقدامات «اردک لنگ» ترامپ وجود دارد که البته در برخی موارد با موانعی همراه است:

۱. **سهل‌انگاری در مقابله با شیوع ویروس کرونا؛ نگرانی گسترده این است که کاخ سفید در این دوره هرگونه تلاش برای مبارزه با همه‌گیری را متوقف کند، فشار برای تولید واکسن را کاهش دهد یا هرگونه فشار کنگره برای حمایت اقتصادی از آسیب‌دیدگان بحران کرونا را نادیده بگیرد.**
۲. **اخراج گسترده مقامات ارشد؛** احتمالاً ترامپ، افراد غیر وفادار را برکنار خواهد کرد. البته بعید است که سنا در جلسه «اردک لنگ» بتواند جایگزینی برای این افراد تعیین کند؛ این بدان معناست که اخراج مقامات به ویژه در حوزه امنیتی به نفع بایدن خواهد بود تا در ابتدای کارش، افراد مد نظر خود را منصوب نماید.
۳. **دستبرد به اطلاعات محرمانه؛** ترامپ که چیزی برای از دست دادن ندارد، می‌تواند برخی اسناد را از طبقه‌بندی خارج و اختلالاتی را در عرصه‌های مختلف سیاسی و اقتصادی ایجاد نماید. از سوی دیگر گفته می‌شود ترامپ اسنادی را که جزئیات دیدار با رهبران خارجی در آن ذکر شده، مخفی کرده است. برخی کارشناسان نگرانند تاریخ‌نگاران هرگز قادر به شناسایی کامل تفکر سیاست خارجی و داخلی ایالات متحده در دوره ترامپ نشوند.^۲ این موضوع اما باتوجه به اظهارات نزدیکان ترامپ که مورد خشم وی واقع شدند، کمتر موجب نگرانی آمریکایی‌ها است. ترامپ فردی شفاهی است و بیشتر دستورات خود را مانند رؤسای مافیا به طور مبهم و در عین حال به طور قاطع صادر می‌کند. شهادت و مصاحبه‌های چهره‌هایی مانند جیمز کومی (رئیس سابق اف.بی.آی)، مایکل کوهن (وکیل ترامپ) و گوردون سوندلند (سفیر آمریکا در اتحادیه اروپا) گواه این موضوع است.
۴. **اقدام نظامی، حمله سایبری، مداخله پنهانی؛** در حالی که رؤسای جمهور به طور سنتی اقداماتی از این نوع را در دوره انتقال قدرت و به منظور پرهیز از ایجاد مانع برای جانشین خود به تأخیر می‌اندازند، دور از ذهن نیست که ترامپ متفاوت رفتار نماید. او تا صبح روز ۲۰ ژانویه فرصت دارد حمله نظامی، سایبری و اقدامات پنهانی علیه یک کشور خارجی انجام دهد. او همچنین می‌تواند نیروهای آمریکایی را از برخی مناطق از جمله اروپا خارج و

1. <https://home.nzcity.co.nz/news/article.aspx?id=۳۲۱۹۴۱>

2. <https://www.politico.com/news/magazine/۲۸/۱۰/۲۰۲۰/trump-wild-transition-۴۳۳۰۲>

- متحدان اروپایی را به خروج از ناتو تهدید نماید. همچنین ممکن است با پذیرش الحاق رسمی بخش‌های بزرگ کرانه باختری به رژیم اسرائیل، به نخست وزیر این رژیم هدیه سیاسی بدهد.
- در خصوص راه‌اندازی جنگ، نکته این است که مقامات دیگری در زنجیره فرماندهی هستند که تصمیمات رئیس جمهور را تحت تاثیر قرار می‌دهند. نکته دوم این است که مجوز تهاجم نظامی از سوی سنا صادر می‌شود. دیگر اینکه به احتمال قوی حزب جمهوری خواه اجازه نخواهد داد ترامپ به عنوان رئیس جمهور عضو این حزب، جنگی را در این دوره زمانی به راه بیاندازد و موقعیت حزب را نزد افکار عمومی تضعیف نماید.
۵. **انتقام از دولت پنهان با تغییر برخی قوانین؛** محروم کردن غیرشهروندان از شمار جمعیت ایالات که نقش مهمی در تقسیم بودجه فدرال و سهم نمایندگی ایالات در کنگره فدرال خواهد داشت، از جمله این اقدامات خواهد بود.
۶. **آسیب رساندن به تجارت با چین و اروپا؛** ترامپ می‌تواند جنگ تجاری ایالات متحده با چین و اتحادیه اروپا را دوباره زنده کند، و با این ادعا که سیاست تجاری «آمریکا اول» را دنبال می‌کند، شکاف اقتصادی را برای دولت بایدن تعمیق بخشد. تجارت با چین منطقه آسیب‌پذیر بازارهای جهانی است؛ ترامپ چین را مسئول شیوع ویروس کرونا در ایالات متحده می‌داند که احتمالاً به شکست انتخاباتی‌اش نیز کمک کرده است. در این دوره ترامپ می‌تواند با دور زدن کنگره، تعرفه‌های مختلف بر کالاها و خدمات را افزایش یا کاهش دهد.^۱
۷. **احتمال تعطیلی دولت فدرال؛** مصوبه تأمین اعتبار دولت فدرال اواسط دسامبر منقضی می‌شود. در صورت تمدید نشدن این مصوبه در کنگره فعلی، دولت ایالات متحده همانند دسامبر ۲۰۱۸ تعطیل خواهد شد. آن هنگام اقتصاد به اندازه کافی قوی بود که بتواند این شوک را مدیریت کند، این بار اما با توجه به شیوع ویروس کرونا و پیامدهای ناشی از آن در حوزه اقتصاد و نیز نفس انتقام‌جوی دونالد ترامپ، اوضاع بدتر خواهد بود. از آنجا که کنگره جدید از سوم ژانویه آغاز به کار خواهد کرد، ممکن است سناتورهای شکست خورده تا قبل از آن تاریخ با ترامپ همکاری و دولت جدید را با مشکل مواجه کنند.
۸. **تلاش برای ممانعت از انزوای سیاسی بعد از پایان دوره ریاست جمهوری؛** مطمئن‌ترین راه برای دستیابی به این هدف، تقویت گروه کیوانان (Qanon) جهت تبدیل آنها به بلوک قدرت در حزب جمهوری خواه خواهد بود. در افسانه کیوانانی‌ها ترامپ به مانند مسیح با «دولت پنهان» اهریمنی در حال مبارزه است و یا اینکه شاید دوباره به صحنه بازگردد و تجسم یابد. هرچه ترامپ بتواند ادعاهای عجیب خود را در دوران اردک لنگ تبلیغ کند، در این زمینه موفق‌تر خواهد بود.^۲
۹. **بحران خود بخشودگی؛** ترامپ پس از ریاست جمهوری با شکایات زیادی به ویژه در زمینه کلاهبرداری مالیاتی مواجه خواهد شد. هیچ رئیس جمهوری تاکنون خودش را عفو نکرده است، اما جانشین او می‌تواند این کار را برایش انجام بدهد. ممکن است ترامپ گزینه عفو خودش را امتحان کند. احتمال دیگر این است که او در لحظات پایانی تصدی مسئولیت، استعفا دهد تا با جانشین شدن خودکار معاونش «مایک پنس» در لحظات باقیمانده تا ۲۰ ژانویه و تحلیف رئیس جمهور جدید، مشمول عفو رئیس جمهور (پنس) شود.^۳ اما نکته این است که عفو رئیس جمهور فقط اتهامات فدرال را از بین می‌برد و دادستان‌های ایالتی و محلی (به ویژه در نیویورک) موضوع را در خصوص او و خانواده و متحدانش پیگیری خواهند کرد.
۱۰. **عفو دوستان، متحدان و اعضای خانواده؛** احتمال دارد مسیر اسلاف خود را در بخشش مجرمان در روزهای پایانی ریاست جمهوری طی کند. بر این اساس کسانی که در موضوع روسیه تحت تعقیب قرار گرفتند، مانند مایکل فلین، مشاور

1. <https://www.bloomberg.com/news/articles/11-11-2020/lame-duck-trump-has-potential-to-upset-markets-with-final-acts>
2. <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/10/2020/how-defend-us-against-lame-duck-trump/616774>
3. <https://www.advocate.com/commentary/23/10/2020/trumps-lame-duck-months-could-be-americas-scariest-era>

امنیت ملی سابق و پل منافورت، مدیر سابق مبارزات انتخاباتی ترامپ در اولویت خواهند بود. او همچنین می‌تواند از فرزندان و نیز متحدانش مانند استراتژیست سابق استیو بنن در برابر تحقیقات فعلی یا آینده محافظت کند.

■ جمع‌بندی

دوره کنونی انتقال قدرت در ایالات متحده به دلایلی همچون بی‌توجهی ترامپ به هنجارها و عدم شرمندگی وی از اقداماتش، باعث نگرانی آمریکایی‌ها شده است. رویکرد مخرب ترامپ در چهار سال گذشته از دلایل این نگرانی به شمار می‌آید. تفرقه‌افکنی نژادی و سیاسی، مهاجر ستیزی، خروج از توافقات بین‌المللی مانند معاهده اقلیمی پاریس و توافق هسته‌ای ایران، محدود کردن مشارکت آمریکا در سازمان بهداشت جهانی و دوری از متحدان سنتی آمریکا و در عین حال سعی در ایجاد روابط با رژیم‌های استبدادی از جمله اقدامات ترامپ در این مدت است. به اعتقاد کارشناسان آمریکایی ترامپ در نهایت تخریب‌گر است و احتمال اینکه طی چند هفته آینده از قدرت تخریب‌گری خود بیشتر استفاده کند، زیاد است اما چون رئیس‌جمهور در دوره انتقالی است و مدت کمی از دوران او باقی است، نمی‌تواند اقدامات جدی بین‌المللی انجام دهد. با این حال به نظر می‌رسد ترامپ برای انجام اقداماتی که پیشتر به آن اشاره شد، با موانعی روبرو است. نزدیک شدن دیدگاه نخبگان دموکرات و جمهوری‌خواه در

خصوص تاثیر مخرب عملکرد ترامپ بر منافع ملی ایالات متحده و تلاش آنها برای مهار این پدیده از مهم ترین موانع ترامپ خواهد بود.

